

CSONGRÁDI UJSÁG

Politikai, társadalmi és közgazdasági lap.

Megjelenik csütörtökön és vasárnap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁR HAVONTA:
 Helyben házhoz szállítva . . . . . 50 fillér
 Vidékre postán . . . . . 70 fillér
 Külföldre negyedévre . . . . . 1 dollár

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Csongrád, Kossuth-tér 9 szám

Hirdetések milliméter soronként . . . . 5 fillér
 Nyilttér sora . . . . . 20 fillér
 Szövegközötti reklámhír sora . . . . 20 fillér

A Duna-Tisza csatorna megépítésének ügye az Alföldi Bizottság vasárnapi vándorgyűlése előtt.

Alsótakáchi Farkas Béla dr. főispán az ifjuság problémáiról. — Krüger Aladár dr. fulmináns beszéde a kartelekről.

Nagy, szinte felbecsülhetetlen jelentőségű nap volt az Alföld jövője szempontjából a vasárnapi nap, amelyen az Alföld kulturális és gazdasági felvirágoztatásán munkálkodó Országos Alföldi Bizottság Szentesen tartott vándorgyűlést.

A vasárnapi eseményekről a következőkben számolunk be:

Vasárnap d. e. negyed 11 órakor a város vezetősége és nagyszámú közönség fogadta a csongrádi pályaudvaron a Kiskunfélegyháza felől berobogó motorost, amellyel az Országos Alföldi Bizottság elnöke Klebelsberg Kunó gróf ny. kultuszminiszter és a közélet számos reprezentánsa utazott Szentesenre. A vonat beérkezése után Rásonyi Papp Pál dr. főügyész üdvözölte meleg szavakkal a város hatóságát és közönségét nevében Klebelsberg Kunó gróftól és kíséretét.

A rövid ünnepség után a csongrádiak is felszálltak a vonatra.

Szentesen a vendégeket a pályaudvaron Négyessy Imre polgármester fogadta, majd autókön és fogatokon a városba vonultak a vendégek, akiket a megyeháza előtt hatalmas tömeg várt. A cserkészzenekar a Himnuszot játszotta el, majd Csergő Károly dr. alispán, üdvözölte a vendégeket, akik Klebelsberg Kunó gróf válasza után bevonultak a városházára.

A vándorgyűlés.

Alsótakáchi Farkas Béla dr. főispán emelkedett elsőnek szólásra s a következő beszédben kérte fel Klebelsberg Kunó gróf ny. kultuszminisztert, a Bizottság elnökét a vándorgyűlés megnyitására:

— A rendezőség felkérésére nekem jutott osztályrészül az a megtisztelő feladat, hogy a mai napon Csongrád vármegye és Szentés város közönsége nevében üdvözöljem Önöket és köszönöm, hogy hívó szavunkra ily szép számmal megjeleni szívesek voltak.

— Megjelenésük jelentőségében és fényében emeli az Országos Alföldi Bizottság mai vándorgyűlést és én úgy érzem, hogy az Önök megjelenése az alföldi törekvésekkel kapcsolatban kifejezi azt a nagy szolidaritást, amire az Alföldért megindult harcainkban mulhatatlanul szükségünk van. Különös melegséggel is tisztelettel üdvözölöm az alföldi mozgalom és az Országos Alföldi Bizottság élterhívóját, apostolát, Klebelsberg Kunó gróf Önnagyméltóságát, aki fáradságot nem ismerve, városról-városra, egyik vidékről a másikra jár, agitál, szervez, lelkesen, önzetlenül. (Viharos éljenzés, taps.) Az ő munkája nyomában kell, hogy a nemzet elismerése járjon.

— Aki ismeri az Alföld politikai, társadalmi fejlődését, az feltétlenül igazat ad azon megállapításnak, — amit legutóbb az Országos Bizottság békéscsabai ülésén hallottunk, — hogy az Alfölddel szemben a mulban az igazságtalanságok és mulasztások egész láncolata követetett el, amiket jóvá kell tenni. Tényleg így van. Az Alföld mindig mostoha gyermeke volt a nemzetnek. A határszéli nemzetiségi vidékek kaptak meg mindent, az Alföld alig jutott valamihez, pedig bőven áldozott pénzt s ha kellett vért is az egyetemes nemzeti célokért.

— Természetes ezek után, hogy az Alföld érvényesülni akar és mi szívesen részt veszünk az Alföldi Bizottság munkájában és amikor ezt tesszük, tesszük azon tudatban, hogy ez a szervezkedés nem egyoldalú. Nem jelent kárt, csak hasznot az ország többi részére is, mert az Alföld kétharmad része az országnak s azt hiszem igazam van, amikor azt mondom, hogy az Alföld problémája egy az ország problémájával és az Alföld gondolata egyet jelent a nemzet jövőjének gondolatával.

— Most pedig, amikor a jövőről beszélünk, nem feledkezhetünk meg az alföldi ifjuság problémájáról. Az ő sorsuk szervesen összefügg az Alföld problémájával. Ez az ifjuság részt akar venni a mi munkánkban. Az ifjuság nemcsak az ország fővárosában, Budapesten, de az Alföld egyes városaiban is a legszörnyűbb helyzetben van, hogy ugymondjám, majdnem a porba fekszik.

— Mi reális célokért küzdünk, botorság volna tehát részünkről, ha a porban heverő értékeket észre nem vennők, ha ki nem emelők onnan a magyar lélek nemes ékköveit, a dolgozni, küzdeni akaró magyar ifjuságot. Ez nemcsak gesztus a mi részünkről, hanem működésünknek komolyan átértett feladata és célja. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

— Aki csatát akar vívni, ütökzetet akar nyerni, annak nemcsak a mi egységekre, de a mozgékony gyors útegekre is szüksége van. Ez az alföldi ifjuság. Ez és a munkáskérdés legyenek a mi legfontosabb problémáink. A munkáskérdésről nem beszéllek ez alkalommal, — a gyűlés más illuztrációs nokaira vár a feladat, hogy ezt a kérdést megvilágítsák, — de a mi ifjuságunkra akarom felhívni a figyelmet, mert az ifjuság ereje a mi mozgalmunkat eredményessé, rugalmassá fogja tenni.

Üdvözölöm Önöket újból szívem teljes melegséggel. Üdvözölöm az elnök Öccellenáciáját és felkérem beszédének megtartására.

Ezekkel a gondolatokkal üdvözölte a bizottság ülését, majd pedig Klebelsberg Kunó emelkedett szólásra.

Bevezető szavaiban arról szólott, hogy közel tíz év alatt, csak valóban hatezer lélekkel szaporodott a megye lakosságának a száma, pedig a statisztikai adatok szerint tizenhatezer lélek született tíz év alatt. Ha vizsgálat alá vesszük a szaporodás csökkenését, akkor meg kell állapítani, hogy itt valami baj van, vagy legalább is volt. Innen a lakosság, mert nem tudott megélni elvándorolt.

Nyolcvan év előtt azt szerették hangoztatni, hogy a Tisza, Maros és a Körös szöge egy Kanaán. És mégis elszéledt innen a lakosság.

Kétszáz évvel ezelőtt a török kiűzése után az Alföld népe megkezdte a harcot a víz ellen. Ez sikerült is, mert a hajdan hatalmas vízáradásos területek ma már termő talajok s mégis, bár megvan a termő talaj, meg van a napsugár, mégsem olyanok a termelési viszonyok, mint amilyeneknek lenni kellene, mert hiányzik a vizek hasznosítása.

A víz hasznosítása a bizottság feladata.

A volt miniszter szavait többször szakította félbe a hallgatóság általános tetszésnyilvánítása.

Ezek után Bud János miniszter ismertette a buzakérdés megoldása érdekében eddig kifejtett munkát és terjedelmes határozati javaslatot terjesztett elő a mezőgazdasági kivitel megszervezése érdekében.

Lázár Andor dr. szentesi képviselő a földreform kérdéséről és telepítéséről tartott előadást, majd Csergő Károly dr. alispán előadása következett.

Csergő Károly dr., aki a Duna-Tisza csatorna lelkes, uttörő harcosa a csatorna jelentőségéről, mint viziútról tartott előadást.

Előadása elején hangsúlyozta, hogy az Alföld és a Tiszavidék számára a vízi szállítás igen nagy jelentőségű, ezt mutatja azon körülmény is, hogy jelenleg is nagytömegű gabona és egyéb áru szállítatik, viszont a tiszamenti városokból és községekből, csak gabonában az 1931. évben a MFTER uszályain 17.000 vagon szállítottak vizet, ezek a szállítmányok azonban óriási kerülővel jutnak el rendeltetési helyükre, mert a Budapestre és nyugat felé irányított rakományok leusznak Titelig és onnan folytatják útjukat a Dunán felfelé Budapest, vagy azon keresztül nyugat felé. Ez azonban igen nagy kerülő, mert Szentestől Budapestig 750 km., mégis erre történik a szállítás, mert így is felényivel olcsóbb, mint a vasuti tarifa.

Az előadó rámutatott arra, hogy az Alföldnek és a Tiszavidéknek ma már élet-szükséglete olcsó vízi szállításról gondoskodni, mert ily módon igen nagy megtakarítások érhetőek el a vasuti, vagy autószállítási költségekkel szemben. A kiépítendő Duna-Tisza csatorna tulajdonképeni jelentősége abban van, hogy az olcsóbb szállítás révén a mezőgazdasági önköltségek csökkenthetők és a különbözet a gazda zsebében marad. Ezenkívül rendkívül fontos az, hogy a Tiszavidék összenne kapcsolva a Duna-medencével, ezzel a nemzetközi víziúttal, aminek ugy az exportunk, mint az import és általában nemzetgazdasági szempontból napról-napra nagyobb a jelentősége.

Már készül Németországban a vízi összeköttetés a Felső-Duna és a Majna között s ezen az uton a Rajnával és az Északi-Tengerrel kapjuk meg a víziúton való szállítás lehetőségét.

Az az aggodalom, hogy az új víziút miatt a vasutnál jelentős visszaesés fog bekövetkezni, — az előadó szerint — túlzott, mert a tapasztalatok azt mutatják, hogy egy új víziösszeköttetés az egész vidékre fellendülést hoz és ez kárpótolja a vasutat az elmaradt szállítmányokért, viszont ha a mai pangás tovább tart, ez a vasut forgalmát is még jobban aláássa és megbénítja, aminek ma is tanui vagyunk.

Utalt még az előadó a Duna-Tisza csatorna építésének nagy szociális jelentőségére, mert ez az alföldi kubikos-kérdést meg fogja oldani, utalt továbbá arra, hogy a csatornaépítés technikai és gazdasági szempontból a nemzet egyetemes érdekei szempontjából hajtandó végre és a torkolatért

versengő helyek és városok parciális érdekei kell, hogy e mellett háttérbe szoruljanak. Ismertette még az eladói a pénzügyi megoldás lehetőségét és végül különösen hangsúlyozta, hogy már tételes törvényünk is van, az 1840. évi XXXVIII. t.-c., amely a Duna-Tisza csatorna építését már elrendelte, ezt a törvényt mielőbb végre kell hajtánunk, mert ezt az Alföld nehéz sorsa és jövője megköveteli.

Az alispán értékes, minden szempontra kiterjedő fejtegetéseit hosszantartó tapssal köszönte meg a hallgatóság.

Sajó Elemér miniszteri tanácsos, a földmivélsügyi minisztérium vízügyi műszaki csoportjának vezetője alapos tanulmányban ismertette az Alföld vízügyi problémáit, rámutatva arra, hogy a Duna-Tisza csatorna ügyében a földmivélsügyi minisztériumban rendszeres előkészítő munka folyik, hangsúlyozta, hogy pld. a torkolat kérdésében állásfoglalás még nem történt, valószínű azonban, hogy a trianoni határok okozta megváltozott helyzet folytán a csatorna tiszai torkolata Szolnok és Csongrád közti helyen lesz országos szempontokból a legracionálisabb és pedig olyan módon, hogy ez a torkolat jó legyen úgy Csongrádnak mint Szolnoknak. A fontos az, hogy úgy Csongrád, mint Szolnok és az egyéb partmenti városok is modern átrakodó kikötőket kapjanak.

Nagy várakozás előzte meg dr. Krüger Aladár előadását, amely szociális szempontból volt hivatva a Duna-Tisza csatorna kérdését megvilágítani.

Mikor a római amfiteátrumba a nézők üdvrivalgása közben belépett a császár, — mondotta többek között a szónok, — az arénára kivonultak a gladiátorok és így köszöntötték a császárt: „Ave Caesar, morituri te salutant.“ Üdvözlégy Caesar, a halálba indulók köszöntenek téged. Azután megkezdődött a véres színjáték, összecsaptak a gladiátorok páronként, fele az arénában maradt holtan, a másik fele elvonult, hogy a legközelebbi alkalommal új véres küzdelemre álljon ki.

Ha, mint csongrádmezei képviselőt, az a szerencse ért volna, hogy nem mint vendég legyek itt, kitépve a vendégek sorából, az én legszegényebb választóimnak, a kubikosoknak élére állva, így köszöntöttem volna vendégeinket: Legyenek üdvözölve, igen tisztelt uraim, negyven ezer éhhalálba induló magyar család köszönti Önöket!

Az a római amfiteátrum rémes dolog lehetett: a gladiátorok rabszolgák, hadifoglyok voltak, erős, izmos, harcrakész férfiak, akikből Róma hadseregét alkothatott volna, hogy határait megvédelmezze a betörő barbárok ellen. A pogány Róma azonban a világ legnagyobb tékozlója volt: Lucullus lakomán szorta az aranyat, mely a nyomorból jólétet teremthetett volna, a császárok pedig az embervért pazarolták el az amfiteátrumban. Elfolyt az arany és a vér és elpusztult Róma.

Most is barbár, kegyetlen küzdelem folyik; két oldalról is rohamoz az ellenség; az egyik oldalról a vörösök bolsevizmusa, a másikkól az arany, a kartellek bolsevizmusa támad. (Zugó helyeslés és taps.) Nem tudom, melyik a hitványabb, de egyformán veszedelmes ha a frontra nem állítjuk ki a legerősebbeket, meg fog dőlni szegény, sokat szenvedett hazánk, Magyarország. Ennek a gazdasági harcnak, mely két oldalról is folyik, legszomorubb, halálraszánt harcosai a kubikosok, akik küzdenek az éhhalállal. Ők a mai gazdasági harc gladiátorai, hadifoglyai Trianonnak. Pedig ez a 40.000 ember nem idegen, a mi véreink, értelmes nép, méltó segítő társa volt mindig a magyar mérnöknek. Edzett, józan, dolgos, nagycsaládu, vallásos, hazafias érzésű.

Jól ismerem ezeket az embereket, nyomorukról rengeteget beszélhetnék. Mind jó magyar ember, testvéreink egytől-egyig s gondolkodásukat legjobban egyiküknek az a megállapítása jellemzi, hogy uram mi nem vagyunk sem jók, sem rosszak, olyanok vagyunk, amilyenné nevelnek minket: négy éve munkanélkül vannak, és a nyomor nevelti őket, ekeseredett, sőt már-már kétségbeeső emberekké, (a terem megilletődve hálgatja dr. Krüger Aladár megrázó szavait, majd zugó

helyestés fejezi ki, hogy a hallgatóság teljesen magáévá teszi a szónok szavait.) Ne kövessük a római császárok esztelen pazarlását. Ha másért nem, már csak azért is meg kell építeni a Duna-Tisza csatornát, és azért kell követelnünk az építés sürgős megkezdését, hogy a negyedik éve munkanélküliséghez 40.000 magyar kubikosnak kenyeret adjunk és gladiátorok helyett a munka nemzeti hadseregévé szervezzük őket, a gazdasági válság lövészárkaiba.

Tévedés volna azonban azt hinni, hogy a Duna-Tisza csatorna megépítése egyedül a kubikosokon segítene. A nyomorúság arénája folyton újabb gladiátorokat vár, nem elégzik meg a kubikosokkal. Velük egy sors vár a kartelek s a nyomor más felhajtóinak többi áldozataira, a Duna-Tisza közének gazdalközösségére is. (Tomboló éljenzés, taps.) Négy év óta a magyar Kánaán: magyar Szaharává változott, ahol szomjan pusztul a termés és éhen vész a termelő. A magyar Szaharába vizet hozna az új csatorna, többet és jobbat lehetne termelni és ami fő: olcsóbban lehetne szállítani. Csongrádtól Regensburgig annyi a vízi fuvar, mint a vasúti fuvar Csongrádtól Budapestig. A csatorna segítségével a csongrádi buza Németország szívéig előnyomulhatna és ott ütközhetne meg diadalmas csatában a Manitoba buza előőrseivel (éljenzés, taps.)

Megéreznek a csatornaépítés hatását az iparosok, a kereskedők az értelmiségi pályán működők, sőt megérezné a pénzügy is. Ebből a mai gazdasági tespedésből egyszerre megindulnánk a felemelkedés, a haladás útján. Új kereseti lehetőségek, új elhelyezkedések nyílnának a fiatalság részére, megtörténne az elhatározó lépés, melyet az egész ország évek óta hiába vár, amely után következhet az Alföld öntözése, fásítása, telepítés stb.

Ha önök megdöbbennek azon, hogy a földmunkásságot gladiátorokhoz hasonlítottam, van ennél még megdöbbentőbb valóság. Róma csak egy amfiteátrumot épített és abban egy-egy alkalommal ezer gladiátor vérézt el. A művelt Európa egy 92.000 négyzetkilométeres arénába belekorbácsolt 8 és fél millió magyar gladiátort. Mi, akik itt vagyunk, valamennyien Trianon hadifoglyai és a legválasztosabb békeszerződés végzőzében tobzó Európa gladiátorai vagyunk, az aréna körül, amfiteátrum ülésén, a Kárpátok halmain és bércein pedig nem a nemes Róma patriciusai, hanem böcskörös oláhok, rabló rácok és tolvaj zsebrákok ülnek és gunyosan nézik a 8 és fél millió magyar gladiátor kétségbeesett élet-halál harcát s röhögnek, míg mi itt egymást esszük, egymás kezéből iparkodunk kikapni a megmaradt falat kenyeret is.

Országos bajt országos jelentőségű cselekedettel kell meggyógyítani, országos jelentőségű, szociális kihatásában egy országot érdeklő kezdeményező cselekedet volna a Duna-Tisza csatorna megépítése. Ne azt nézzük, hogy lehet-e és hol lehet megépíteni a csatornát! Mondjuk ki, hogy kell, a hogyan és hol a szaktudósok dolga. Ennek a határozatnak meg lesz a hatása. Így lesz a sápadt gladiátorokból diadalmas és büszke hadsereg, a magyar Szaharából magyar Kánaán, a szomorú amfiteátrumból új Magyarország, mely a Kárpátokról elkergeti a betolakodott schonnaiakat és akkor a Duna-Tisza csatorna nemcsak Csongrádot fogja össze-

Szentes lesz a csongrád- és békésmegyei zöldségértékesítő központ.

Szentesen vasárnap délelőtt a városházán értekezletet tartottak a zöldségtermelők a tervbevett országos szervezet megalakítása céljából. A gyűlésen a szentesi termelőkön kívül a vásárhelyi, szegedi és budapesti kiküldöttek is megjelentek. Kamocsay Gábor, a vásárhelyi Kertész Egyesület elnökének indítványára kimondották, hogy a csongrád- és békésmegyei zöldség értékesítés központjává Szenteset építik ki.

A mostani értekezleten előkészítő bizottságot delegáltak, melynek elnökévé felkérlik Farkas Béla dr. főispánt, alelnökévé Csörgő

kötni Budapesttel, hanem a Maros eredetét a pozsonyi kikötővel (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

A lelkes ünneplés után Schandl Károly dr. ny. államtitkár szólalt fel. Nagy lelkesedést keltett beszámolója a csatorna megépítése érdekében a parlamentben eddigi kifejtett munkássága eddigi fázisairól és hangsúlyozta, hogy a csatorna építés ügye attól függ, sikerül-e minél sürgősebben belevinni a köztudatba az építés szükségességének tudatát.

Végül gróf Széchenyi Károly tartott előadást a csatornáról s a nagyszabású gyűlés nem sokkal két óra előtt véget ért.

A gyűlés után közeled volt a Petöfi színházteremben, hol az első felköszöntőt alsótakáchi Farkas Béla dr. főispán mondotta:

— Nagy magyar elképzelések hangzottak el mai gyűlésünkön — mondotta a főispán. — Ahogy boncolgatom a vita anyagát mindinkább megerősödik bennem az a meggyőződés, hogy a társadalom konzerváló erejének összességére mindennél nagyobb szükség van ebben az országban. Híve vagyok annak, hogy ahol szükség van rá, ott megtörténjék az állami beavatkozás, támogatás, de jegyezze meg mindenki, hogy a vég nélküli, tulságos állami beavatkozás legyengíti a polgári gondolatot, elhomályosítja az egyéni szabadságot amire a mai időkben mindennél nagyobb szükség van.

Szomoruan láthatja minden magyar ember, hogy a társadalmi erők szervezkedésének hiányában a demagógiának és a destruktívának olyan áradata indult meg az országban, ami példátlanul áll az utóbbi esztendőknél. Visszatérni látjuk az 1918-ban lejárt, lebukott nagyságokat más formában, más ruhában, más neven. Károlyi Mihály-féle tpusok, Dózsa Györgyök járnak a falut, izgatják a népet, keresik az alkalmat, hogy magukhoz ragadják a hatalmat, amikor a magyar összetartásra, egymás támogatására mindennél nagyobb szükség van.

Ugy látom, hogy a hordónak tulságos nagy jelentősége kezd lenni a komoly emberekkel, becsületes törekvésekkel és reális magyar elgondolásokkal szemben. A hordópolitikával szemben a társadalmi erők komoly megszervezésére és a becsületes emberek összefogására van szükség. Ha a szervezkedés nem sikerül, ki kell peckelnünk a hordót a lázító urak alól, akik egymásra licitálva méltelyezik meg a vergődő magyar lelkeket (Zugó helyeslés és taps.)

Nehéz utat jártunk meg 1918 óta. Nem lehet, nem engedhetjük meg, hogy a nehéz küzdelemmel kivívott eredményeket kockára tegyék. Össze kell fogunk abban a szellemben, amely 1919-ben megnyilvánult, amely lehetővé tette, hogy valamiképp elkezdjük táposni a magyar élethez, a magyar feltámadáshoz vezető röggös utakat. Nagy tetszéssel beszélt a főispán a magyar újjászületésről majd így folytatta:

Annak idején egy nagy magyar egyéniség, Öfömlétsága teremtette meg, indította útjára azt a szellemet, amellyel a küzdelemnek nekiindultunk. (Lelkes éljenzés.) Az Ő szellemében kell a konzerváló erőt összefognunk és hogyha az Ő vezetése alatt kitarunk, akkor nemcsak megtaláltuk az utat a magyar boldogsághoz és jövőhöz, de Isten segítségével el is jutunk oda. Engedjék meg, hogy az első pohár bort a kormányzó Ur Öfömlétsága egészségére, boldogságára ürítsük. (Éljenzés.)

Károly dr. alispánt, ügyvezető elnökké Piti Péter gazdasági tanácsnokot, főtítkárrá Matyó Sándor városi főkéntet. Tagokká a környező városokból 2—3 termelőt fognak felkérni.

Céljaul tüzte ki az alakuló szervezet a zöldségtermékek értékesítésének megkönnyítését, kivitel lehetőségek teremtését és hogy a budapesti értékesítést bolgárok helyett magyar kereskedők vegyék át.

Az előkészítő bizottság most dolgozza ki a megalakulás tervét, mely után országos jellegű alakuló gyűlést hívnak össze.

Bu rádió

Szept. 22.

9.15 H. 05

Az Orsz. P. 05

versenye. 05

9.30 G. 05

5.30 G. 05

6.30 A. 05

7.20 B. 05

8. Egyfelv. 05

ból. — 9.15 05

cigányzene. 05

10. Pontos. 05

jelentés. 05

zene. R. 05

fonhangv. 05

Szept. 22.

9.15 A. 05

szek Sz. 05

hangv. — 05

Városi S. 05

rusa férfit. 05

4. Révész. 05

5. A rádió. 05

6.30 ar. 05

cigányzene. 05

7.30 M. 05

8. A Bud. 05

zene. 05

9.50 P. 05

és üg. 05

időjárás. 05

rend. E. 05

zene. 05

zene. 05

vá. 05

g. 05

had. 05

egy. 05

épít. 05

ez. 05

nagy. 05

mind. 05

Cson. 05

E. 05

a ko. 05

uj v. 05

Az u. 05

vény. 05

szav. 05

auter. 05

törv. 05

taná. 05

mini. 05

mini. 05

el, i. 05

mind. 05

értes. 05

man. 05

Hogy. 05

form. 05

a vá. 05

lesz. 05

A. 05

rende. 05

is va. 05

mazil. 05

itélés. 05

azon. 05

1902. 05

egy. 05

háza. 05

étek. 05

1929. 05

vagy. 05

meké. 05

rende. 05

is va. 05

mazil. 05

itélés. 05

azon. 05

B. 05

— **Székelési zavarok,** bélgörcs, puffadság, gyomorszedülés, izgalmi állapotok, szividegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes »**Ferenc József**« keserűviz a gyomor és bélcsatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a **Ferenc József** vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A Csongrádi Gazd. Egyesület memoranduma az Alföldi Bizottsághoz.

A Csongrádi Gazdasági Egyesület és a Csongrád Városi Mezőgazdasági Bizottság nevében **Greskovics Pál** gazdasági tanácsnok memorandumot nyújtott át vasárnap a hajóhid megtekintésekor gróf **Klebelsberg Kunó**-nak, az Alföldi Bizottság elnökének.

A memorandumban a Gazdasági Egyesület megköszönte **Klebelsberg gróf** eddigi, az Alföld érdekében kifejtett önzetlen munkáját s e munka továbbvitelére kérte.

A Duna-Tisza csatorna megépítése — írja a memorandum, — főképen Csongrádnak és környékének létérdeke. A csongrádi kubikos osztály a gazdasági válság következtében, sem külföldön, sem belföldön nem jut munkához és így az év legnagyobb részén munka és kereseti lehetőség nélkül, a legnagyobb nyomorral küzd. Hozzávetőleg 2000 kubikos család, mintegy 8000 családtaggal várja kétségbejuttató helyzetéből a szabadulást, a munkát.

A Gazdasági Egyesület erkölcsi támogatást kér és közbejárást, hogy a kormány a hadászati szempontból is fontos helyre, egyelőre csak a meder felett, állandó hidat építtessen, melynek költségét a város évi 10 ezer pengős amortizálás útján törlesztené.

Klebelsberg Kunó gróf a memorandumot nagy megértéssel fogadta és megígérte, hogy minden tőle telhető módon támogatni fogja Csongrád jogos kívánságait.

Elkészült az új választójogi törvény.

Teljesen megbízható helyről közlik, hogy a kormány egyik legközelebbi ténykedése az új választó törvény tető alá hozatala lesz. Az új választói törvény ellentétben a ma érvényben levővel, az egész vonalon a titkos szavazást fogja érvényre juttatni. Mint most autentikus forrásból értesülünk, az új választó törvény tervezetét a legközelebbi minisztertanács elé viszik és miután dr. **Horváth Elek** miniszteri tanácsos minden tekintetben **Károlyi** miniszterelnök elgondolásai alapján készítette el, így kétségtelen, hogy a minisztertanács minden változás nélkül magáévá teszi. Mint értesülünk, az új választójogi tervezet hat mandátummal csökkent a képviselők számát. Hogy rendeleti, vagy szabályos parlamenti formák betartásával emelkedik-e törvényerőre a választói törvény, efelett még csak később lesz döntés.

A feleség, a vadházastárs és az örökség.

Fábián József csongrádi gazdálkodó 1902-ben feleségül vette **Eke Valériát**, de már egy év múlva elhagyta a feleségét és vadházasságra lépett **Sinkó Franciskával**. 1929-ig éltek együtt, három gyermekük született. 1929-ben a gazdálkodó meghalt és minden vagyonát **Sinkó Franciskára** és három gyermekére hagyta.

Az elhagyott **Fábián Józsefné** a végrendeletet megtámadta. Előadta, hogy neki is van gyermeke, aki **Fábián Józseftől** származik, e gyermek részére a köteles rész megítélését kérte a bíróságtól. Ez a gyermek azonban 12 esztendővel azután született, hogy

Kalapüzemünk,

mely több mint fél évszázados fennállása, a legjobb szakemberek vezetése alatt, a legmodernebb gőz- és villanyerőre berendezett

kalapipari gépekkel és a világhírű német vegyipari legkiválóbb termékeivel dolgozik. Elvállal a férfi- és női kalapipar körébe vágó mindennemű szakmunkát. (Menettérti vasúti jegy 33 százalékkal olcsóbb).

a férje elhagyta. **Fábián** mégis azt akarta bizonyítani, hogy a 12 évvel később született gyermek a **Fábiáné** volt, mert a különválás után is fenntartották a barátságot.

Sinkó Franciska és a törvényes feleség között nagy harc indult meg, **Sinkó Franciska** azt bizonyította, hogy **Fábián József** 1903-tól egészen haláláig még csak kezét sem fogott a feleségével. **Fábián** tanukat is szerzett, akik közül akadt olyan, aki igazolta az asszony állítását. **Fábián** azonban nyomtatékosabb bizonyítékot is akart szerezni, ezért 5 pengőért hamis tanúzásra igyekezett rábírní özv. **Bányász Györgyné** nevű ismerősét. A dolgot azonban kitudódott és **Fábián Józsefné** hamis tanúzásra való rábírási vétsége címén csütörtökön a szegedi törvényszék **Gömörj-tanácsa** elé került.

Az asszony tagadta a dolgot, a tanuk azonban rávallottak. A bíróság **Fábián József**-né 2 hónapi fogházra ítélte.

HIREK.

Özv. Faragó Antalné.

Nagy és mély gyásza van Csongrád város társadalmának, hogy Csongrád nagyasszonya, néh. **Faragó Antal** egykor népszerű és közszeretben állott 48-as képviselő özvegye, több jótékony intézmény vezetője, a Csongrádi Vöröskereszt Egyetemlétnője nincs többé az élők között. A szomorú véget hosszú és nehéz betegség előzte meg s így nem volt váratlan és mégis a megdöbbenésnek, a mélyeség részvétné és fájdalomnak érzését váltotta ki városunkban a halál híre, mert a jószágos nagyasszonyt mindenki szerette és becsülte. Hiszen ő maga volt a magtessiesült jószág és finomság. Igen sok szegény könnyeit törölte le. Bárki fordult hozzá. Mindenkit szeretettel, megértéssel, megbecsüléssel fogadott s ahol csak tudott jót tett. A régi boldog Nagy-Magyarországnak is egy tipikus és karakterisztikus igazi nagyasszonya volt. Férjének, a puritán jellemű és kiváló hazafiságáról híres **Faragó Antal** képviselőnek 3 ciklusra terjedt képviselősege alatt, férjének mint politikusnak is méltó élettársa volt. Az akkori idők szereplő nagy politikuskai, különösen a koalíciós kormányzás ideje alatt sokszor megfordultak vendégszerető házuknál. Az élet, anyagi jólét, a gondtalanság mellett nemes lelkét sok megpróbáltatással, sok fájdalommal, sok gyásszal látogatta meg, 3 fia és 2 leánya volt, egy kis lányát még 12 éves korában elvesztette. A fiai mint embernői emberek voltak s mind a hármat elvesztette, a legidősebb **Faragó István**, aki egy éve hunyt el tragikusan, még 1919-ben, a

kommunizmus alatt elvesztette férjét is. Ez a rettenetes nagy csapás végtelenül lesújtotta, de azért nemes megadással és keresztényi türelemmel és békével viselte a sors által reá rakott nehéz keresztet. És hogy a fájdalom egyébként is finom lelkét, fenkölt szellemét még jobban megnevesítette, kifinomította, az most halála után még jobban kiviláglik, mert mint híre jár, végrendeletében nagy és impozáns alapítványt tett egy **Ferenc**-rendi zárdának Csongrádon leendő alapítására. — Temetése szeptember 21-én volt óriási tömeg részvételével, amelyen az egész város együtt sirt a gyászoló családdal.

— **Gyűlések a megyeházán.** Szeptember 23-án délelőtt 10 órakor ülést tart Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága. Utána — délelőtt 11 órakor — kisgyűlés lesz, délután 4 órakor pedig a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága tartja meg ülését. A kisgyűlésnek 68 napirendi pontja van.

— **A közigazgatási bizottság elutasította a csongrádi mérnök-választás elleni föllebbezést.** **Kraxner Lajos** városi főmérnök elhalálozásával megüresedett főmérnöki állásra az ország minden részéből igen sokan pályáztak a mérnökök közül, heves korteskedés folyt, végül is szavazattöbbséggel **Csókássy Ferenc** szentesi mérnököt választotta meg a képviselőtestület. A választást az egyik pályázó: **Szemeredy Dániel** mérnök fellebbezte. A vármegyei kisgyűlés tavaly foglalkozott az ügygel és a fellebbezést elutasította. Az elutasító határozat megállapítja, hogy **Csókássy** választása a rendelkezéseknek megfelelően folyt le. A kisgyűlés határozata ellen **Szemeredy** panasszal élt a közigazgatási bírósághoz kérve a választás megsemmisítését. A közigazgatási bíróság a most leérkezett ítélet szerint a fellebbezést elutasította és kimondja, hogy a választás a szabályoknak mindenben megfelelő módon történt. Ezzel **Csókássy Ferenc** csongrádi főmérnökké való megválasztása jogerőre emelkedett.

— **A szőlősgazdák vasárnap 14 fillérbe állapították meg az ujbór árát.** A csongrádi Szőlősgazdák Egyesülete vasárnap délelőtt 10 órakor **Szlapák Pál** elnökletével gyűlést tartott a városháza közgyűlési termében. A gyűlés legfontosabb tárgya az ujbór árának egységes megállapítása volt. Az ujbór árát a szőlőbirtokosok országos szerve javaslatára 14 fillérben állapították meg, alapulvéve 10 fokos borminőséget.

MEGBIZHATÓ ÜGYNÖKÖK

osztálysorsjegyek eladására felvételnek. — Ajánlatok »Megbizható« jeligére ERDŐS-HIRDETŐBE Budapest, Teréz-körút 35. szám küldendők.

Mindenkinnek Orion rádió!

legyen otthonában, mert az egész családot szórakoztatja és azonfelül kapcsolatot teremt vidék és a főváros között.

Gyártja: **Orion Izzólámpagyár,**

BERETVÁS PASZTILLA A LEGMAKACSABB **ELMULASZTJA.** FEJFÁJÁST IS

90	SZERENCSE	221
1881	sorsjegyszámainkból	2130
7777	az új sorsjétekre vegyen	
13967	ITTNER és TÁRSÁNÁL	77471
	Budapest, Teréz-körút 19.	
	Sürgöncim: ITTNYER.	
	Sorsjegyárak:	
	1/1 P 24.— 1/2 P 12.— 1/4 P 6.— 1/8 P 3.—	

— **A jövedelmi adó leszállítása céljából szeptember végéig kell bejelenteni a lecsökkent jövedelmeket.** A kormány most kiadott 2030. számú rendelete szerint le kell szállítani a már megállapított és kirótt jövedelmi adókat, ha az adóalany igazolja a jövedelmi adó fizetés alapjául szolgáló alap csökkentését. A lecsökkentett jövedelmek az illetékes adófelügyelőségénél még e hó végéig bejelentendők.

— **HMTE—CsAK mérkőzés 8:0 (4:0).** Fölényes játékkal, könnyedén nyerte meg a HMTE a vasárnapi bajnoki mérkőzést. Mindjárt a kezdetnél látszott a hőmezővásárhelyiek nagy fölénye és tudása, amellyel szemben a csongrádiak csak a futballjáték elemi iskoláját produkálták. Már a felállítás is rossz volt. Nem tudjuk, hogy most az ódiomot kire, vagy kikre hárítsuk, de az tény, hogy itt hiba történt és ezt a bajt a következő mérkőzésig gyökeresen ki kell irtani. Az előző vasárnapi mérkőzésen más formát, sokkal jobbat mutatott a csapat, ami abból is kitűnik, hogy a HMTE a SzVSE-vel szemben 2:2 gólarányt ért el, viszont a CsAK 1:0 verte a SzVSE-t. Nem győzelmet vártunk a csapattól, mert hiszen a HMTE igen erős csapat, azonban legalább iparkodást láttunk volna a reális eredmény elérésére, megelégedett volna mindenki. Reméljük azonban, hogy a CsAK okulni fog a tapasztalatokon és a következő mérkőzésen igyekszik másként szerepelni.

— **Elaludt az istállóban, a lovak félholtra taposták.** Különös szerencsétlenség történt vasárnap délelőtt Alpáron. Király József 24 éves gazdalegény meglátogatta egyik ismerősét, akivel együtt késő estig elborozgattak. A legény a házigazda engedelmével a loistállóban aludta ki a mámorát. A lovasz fekvőhelyét nem találta meg a sötétben s a lovak lába és a jászol elé feküdt. Hajnal felé erős fájdalomra ébredt fel, az egyik ló többször megtaposta. A súlyosan sérült legény kiáltozására azonnal segítségére sietett a házigazda, aki orvost hívatott Királyhoz. A sérült legényt a kecskeméti kórházba szállították, ahol megállapították, hogy gyomor- és bélrepedést és belzuzódást szenvedett. Király József állapota rendkívül súlyos.

— **Szenlopásért 40 pengő pénzbüntetés.** A télen az Ármentesítő Társulat szentet szállított a Tiszán. Kirakodáskor nagyobb mennyiségű szén hullott a bele a vízbe. Ezt a szénmennyiséget aztán Szabó József, Kemenckei István és Kemenckei Ferenc kihalászták és elvitték. A gátör rajta kapta őket és így az eljárás lopás vétsége miatt megindult ellenük. Az ügyet hétfőn tárgyalta a bíróság és Kemenckei Istvánt és Kemenckei Ferencet 10—10 pengőre, míg Szabót 20 pengőre, behajthatatlanság esetén 10 pengőnként egy napi fogházra ítélte. A két Kemenckei ítéletét felfüggesztette a bíróság.

— **Az ökör és a motoros »össz-szeütközése.«** Érdekes ügyet tárgyalt hétfőn a kecskeméti törvényszék Páthy-tanácsa. Tavaly augusztusban Fazekas Szűcs Ferenc 49 éves félegyházi gazda 2 éves kislányát kiküldte a vasúti töltés mellé ökröt legeltetni. Az állat a sinek között volt, amikor a csongrádi motoros robotott végig a pályatesten. A kislány hiába zavarta, a motoros hiába tülkölt, az ökör csökönyös állat lévén, nem ment le a töltésről. A motoros feljárója könynyebben megsebesítette az állat combját s Fazekas gazdának kárán felül még az a szerencsétlenség is kijutott, hogy az ügyesség közveszélyű rongálással megvádolta, mert a motoros följárója megsérült. A törvényszék Fazekast 20 pengőre ítélte. A büntetés végrehajtását azonban 3 évre felfüggesztette.

Téli fűtésre

jóminőségű koksz, hazai darabos szén, tojásszén, retorta faszén, mész, cement, kőpor és száraz minőségű bükkszén tüzifa elfűrészt állapotban, kisebb-nagyobb mennyiségben állandóan kapható

Nyiki József üzletében
Zsinór-u. 30.
Telefon: 24. Telefon: 24.

Csongrád megyei város polgármesterétől.

8620/1932. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. minisztérium 4770/1932. M. E. számú rendelete az együttesen kezelt közadók hátralékainak fizetésére adandó kedvezmények tárgyában a következőket rendeli el:

Mindazok az adózók, akik az együttesen kezelt közadók címén fennálló hátralékukat, valamint az 1932. évi folyó előírásnak az első három évnegyedre eső hányadát legkésőbb 1932. évi október hó végéig teljes egészében kiegyenlítik, a következő kedvezményben részesülnek:

a) tartozásukat kamatmentesen fizethetik,
b) az 1932. évi július hó 1. óta az együttesen kezelt közadók fejében teljesített befizetések során felszámított késedelmi kamatokat tőketartozásuk törlesztésére kell át-számítani.

Akik a hivatalból járó kedvezmények egyikére sem tarthat igényt, avagy a nekik járó kedvezményről lemondanak; 1932. évi szeptember hó végéig kérhetik, hogy adóhátralékukat a folyó adókkal együtt 1932. évi október hó 1-től kezdődőleg kamatmentes havi részletekben törleszthessék. Ebben a kedvezményben azonban csak akkor részesülhetnek, ha

a) az 1932. évi január hó 1-je óta esedékessé vált szükségadókon és rendkívüli pótlékokon felül az 1932. évi szeptember hó végéig teljesített és akár a tőketartozásokra, akár pedig a késedelmi kamatokra elszámolt befizetések összege meghaladja az 1932. évi január hó 1-től 1932. szeptember hó végéig esedékessé vált együttesen kezelt közadók-nak az összegét.

b) hátralékukat külön kedvezmény nélkül megfizetni nem képesek és

c) az 1931. év végén fennállott hátralékuk 5000 pengőnél nem volt nagyobb.

Az engedélyezhető részletfizetési kedvezmény tartama a következő:

a) ha az 1931. év végén fennállott hátralék a félévi előírást nem haladta túl: 12 hónap,

b) ha az 1931. év végén fennállott hátralék a félévi előírást túlhaladta: 18 hónap,

c) ha az 1931. év végén fennállott hátralék az egy évi előírást túlhaladta: 24 hónap, illetőleg

d) ha az 1931. évi december hó végén fennállott hátralék a két évi előírást is túlhaladta: 30 hónap.

Bármely részlet fizetésének, illetőleg bármely fizetési határidőnek az elmulasztása esetében nemcsak a fizetési kedvezmény, hanem a kamatkedvezmény is hatályát veszti és a tartozás a kedvezmény tartama alatt fel nem számított késedelmi kamatokkal együtt azonnal behajtható.

Az érdekelt adófizetők a fenti kedvezmények elnyerése iránti kérelmeiket kizárólag a városi adóhivatalnál adhatják be. Azok,

akiknek az 1931. év végén fennállott tartozásuk az 500 pengőt nem haladja meg, kérelmüket bélyegmentesen adhatják be. Akiknek tartozása pedig az 500 pengőt meghaladja a szabályszerű kérvénybélyeget felragasztani kötelesek kérelmükre, mely irásban adandó be.

Ismételten figyelmeztetem az adófizetők, hogy a fentebbi kedvezmények elnyerhetése iránti kérelmet **1932. évi szept. hó végéig adhatják be.**

Általában figyelmeztetem az adófizetők, hogy az adóügyekben beadandó kérelmek jövőben a városi adóhivatal utján adandók be, mert ha kérelmüket közvetlenül a pénzügyigazgatóság, vagy pénzügyminisztériumhoz küldik, ezzel csak kérelmük elintézését késleltetik, mert azokat a megnevezett felsőbb hatóságok érdemleges intézkedés nélkül felszerelés és a tényállás igazolása végett a városi adóhivatalhoz leküldi. De a kérelmek legtöbb része nem is tartozik a pénzügyminisztérium hatáskörébe.

Fenti kedvezményekre vonatkozó részletesebb felvilágosításokat a városi adóhivatalban adnak.

Csongrád. 1932. évi szeptember hó 17.

Polgármester helyett:

Dr. Tenke

a. ü. tanácsnok.

Felelős szerkesztő: **Bartosz Károly.**
Felelős kiadó: **Szilber J. Antal.**
Nyomatott a laptulajdonos Szilber J. Antal könyvnyomdájában.

Apróhirdetések

Lajta eladó Vászár-utca 21. szám alatt.

2 szobás lakás mellékhelyiségekkel elköltözés miatt kiadó s több butor eladó. Értekezés Szent Imre-utca 14. (Tiszviselő telep.) 2-1

Két szoba, konyha, speiz, nyitott verandás lakást adnék 4 évig lakbérmentesen, ki az épület hátralevő munkáit bevégeztetné. Cim Hegyi Antal-utca 7.

3 házrész békény a kertészhez közel sürgősen eladó. Értekezni lehet Réti János utca 20. szám alatt.

Zöldkert-utca 3. számú ház eladó. Értekezés ugyanott. 3-1

150 és 200 literes boroshordók eladók. Értekezés Andrassy-utca 43. 2-1

Bérbe veszek 2—3 szobás, vízvezetékkel és villannyal ellátott házat azonnalra vagy október közepétől. Cim a kiadóban. 2-2

Károlyi-köz 3. számú ház eladó. Értekezés Kossuth 9. 3-2

Egy különbejárta butorozott szoba kiadó Réti János-utca 4. sz. 6-6

Megvételre kerestetik 40 hold föld. Érdeklődni lehet a Rásonyi irodában. x4

Hét hold szántóföld, fél hold legelő tanya-épületekkel eladó. Értekezés özv. Kovácsné Szegedi-ut szélén 401. a. 3-3

Csemegi-u. 23. sz. alatti 3 lakásos ház eladó. Értekezni lehet Uri-utca 48. x22

Justh Gyula utca 54. számú ház külsőfele sürgősen eladó. x63

Az összes középiskolai és elemi iskolai tankönyvek, rajzszerek és fűzetek jutányos áron kaphatók Szilber J. Antal könyvkereskedésében. 3-3

41 hold szántó, melyből 10 hold kaszáló, műút mellett, 4 tanyaépülettel eladó, esetleg hasznbérbe kiadó. Cim a kiadóhivatalban. x115

3 szobás lakás kiadó Jókai-utca 40. szám alatt, mely azonnal elfoglalható 3-3

Hosszu-utca 28. számú ház eladó. Értekezés Dr. Kalmár ügyvéd irodájában. 5-3